

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC THƯƠNG MẠI**

PHẠM VĂN KIÊM

**QUẢN TRỊ QUAN HỆ VỚI NHÀ CUNG CẤP
CỦA DOANH NGHIỆP BÁN LẺ TRONG
CHUỖI CUNG ỨNG HÀNG TIÊU DÙNG
TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

Chuyên ngành: Kinh doanh thương mại

Mã số: 62.34.01.10

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. PGS.TS Nguyễn Văn Minh**
- 2. PGS.TS An Thị Thanh Nhàn**

Hà Nội - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các nội dung nghiên cứu và các kết luận của luận án là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng.

Tác giả luận án

Phạm Văn Kiệt

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG VIỆT	v
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG ANH.....	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	viii
PHẦN MỞ ĐẦU.....	1
PHẦN TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	14
CHƯƠNG 1 MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CƠ BẢN VỀ QUẢN TRỊ QUAN HỆ VỚI NHÀ CUNG CẤP CỦA DOANH NGHIỆP BÁN LẺ TRONG CHUỖI CUNG ỨNG HÀNG TIÊU DÙNG	23
1.1. Tổng quan chuỗi cung ứng và quan hệ trong chuỗi cung ứng.....	23
1.1.1. Tổng quan về chuỗi cung ứng.....	23
1.1.2. Quan hệ của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng	29
1.1.3. Phân biệt các loại quan hệ với doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng ..	34
1.2. Những vấn đề lý luận cơ bản về quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng	39
1.2.1. Khái niệm, bản chất và mục tiêu quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng.....	39
1.2.2. Một số mô hình liên quan đến quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng.....	42
1.2.3. Các yếu tố tác động đến quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng.....	48
1.3. Nội dung quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng	54
1.3.1. Xác định phạm vi và thiết lập mục tiêu dài hạn trong quan hệ với nhà cung cấp	54
1.3.2. Lựa chọn và triển khai quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp.....	57
1.3.3. Duy trì và phát triển quan hệ chiến lược với nhà cung cấp.....	62
1.3.4. Đánh giá và điều chỉnh quan hệ chiến lược với nhà cung cấp.....	64
1.4. Kinh nghiệm quản trị quan hệ nhà cung cấp trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng của một số doanh nghiệp bán lẻ trên thế giới	65
1.4.1. Kinh nghiệm một số doanh nghiệp bán lẻ.....	65
1.4.2. Bài học kinh nghiệm cho doanh nghiệp bán lẻ Việt Nam nói chung và thành phố Hà Nội nói riêng	71
Kết luận chương 1	74

CHƯƠNG 2 THỰC TRẠNG QUẢN TRỊ QUAN HỆ VỚI NHÀ CUNG CẤP CỦA DOANH NGHIỆP BÁN LẺ TRONG CHUỖI CUNG ỨNG HÀNG TIÊU DÙNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI	75
2.1. Khái quát về sự phát triển của thị trường bán lẻ hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội	75
2.1.1. Khái quát về nhu cầu tại thị trường bán lẻ hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội	75
2.1.2. Khái quát về tình hình phát triển doanh nghiệp bán lẻ hàng tiêu dùng và một số xu hướng thúc đẩy tính liên kết giữa doanh nghiệp bán lẻ và nhà cung cấp trên địa bàn thành phố Hà Nội.....	80
2.1.3. Khái quát về thực trạng quan hệ trong chuỗi cung ứng của một số doanh nghiệp bán lẻ điển hình trên địa bàn thành phố Hà Nội	93
2.2. Thực trạng quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội và phân tích một số yếu tố tác động	102
2.2.1. Thực trạng về xác định phạm vi và thiết lập mục tiêu dài hạn trong quan hệ với nhà cung cấp.....	102
2.2.2. Thực trạng về lựa chọn và triển khai quan hệ với nhà cung cấp	105
2.2.3. Kết quả điều tra về duy trì, phát triển quan hệ chiến lược với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ.....	109
2.2.4. Thực trạng về đánh giá và điều chỉnh quan hệ chiến lược với nhà cung cấp	112
2.2.5. Phân tích một số các yếu tố tác động đến quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội	114
2.3. Kết luận chung về phân tích thực trạng	119
2.3.1. Những thành công và nguyên nhân	119
2.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	121
2.3.3. Những yêu cầu đặt ra cho quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội.....	123
Kết luận chương 2.....	126
CHƯƠNG 3 GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN TRỊ QUAN HỆ VỚI NHÀ CUNG CẤP CỦA DOANH NGHIỆP BÁN LẺ TRONG CHUỖI CUNG ỨNG HÀNG TIÊU DÙNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI	127

3.1. Dự báo xu hướng phát triển thị trường bán lẻ và quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội	127
3.1.1. Dự báo xu hướng phát triển thị trường bán lẻ hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội	127
3.1.2. Dự báo xu hướng quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng	129
3.2. Quan điểm và định hướng hoàn thiện quản trị quan hệ trong thương mại bán lẻ trên thị trường thành phố Hà Nội	130
3.2.1. Quan điểm	130
3.2.2. Định hướng.....	131
3.3. Các đề xuất nhằm hoàn thiện quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng trên địa bàn thành phố Hà Nội trên cơ sở vận dụng kết quả nghiên cứu	135
3.3.1. Xây dựng chiến lược kinh doanh và chiến lược chuỗi cung ứng cho doanh nghiệp bán lẻ	135
3.3.2. Xây dựng và thực hiện đầy đủ quy trình quản trị quan hệ với nhà cung cấp	140
3.3.3. Xác định chiến lược phù hợp để tăng cường quan hệ với nhà cung cấp...145	
3.3.4. Tăng cường trao đổi thông tin với nhà cung cấp và trong nội bộ doanh nghiệp.....	147
3.3.5. Phát triển nguồn nhân lực quản trị quan hệ với nhà cung cấp	151
3.3.6. Tăng cường khả năng liên kết giữa các doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng.....	153
3.3.7. Chủ động kiểm soát các yếu tố tác động đến hoạt động quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ trong chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng.....	155
3.3.8. Một số kiến nghị vĩ mô.....	157
Kết luận chương 3	161
KẾT LUẬN CHUNG.....	162
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ LUẬN ÁN DANH MỤC CÁC BÀI BÁO, TẠP CHÍ	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG VIỆT

TT	Từ viết tắt	Nghĩa tiếng việt
1.	BQ	Bình quân
2.	TMĐT	Thương mại điện tử
3.	TP. HCM	Thành phố Hồ Chí Minh
4.	TTTM	Trung tâm thương mại
5.	VN	Việt Nam
6.	VSATTP	Vệ sinh an toàn thực phẩm
7.	ĐBSCL	Đồng bằng Sông Cửu Long
8.	ĐBSH	Đồng bằng Sông Hồng
9.	DN	Doanh nghiệp
10.	DNBL	Doanh nghiệp bán lẻ
11.	HN	Hà Nội
12.	ĐBSCL	Đồng bằng Sông Cửu Long
13.	HTX	Hợp tác xã
14.	NCC	Nhà cung cấp
15.	TCCL	Tiêu chuẩn chất lượng
16.	TMĐT	Thương mại điện tử
17.	TP. HCM	Thành phố Hồ Chí Minh
18.	TTTM	Trung tâm thương mại
19.	VN	Việt Nam
20.	ĐBSH	Đồng bằng Sông Hồng
21.	DN	Doanh nghiệp
22.	DNBL	Doanh nghiệp bán lẻ
23.	HN	Hà Nội
24.	HTX	Hợp tác xã
25.	NCC	Nhà cung cấp
26.	TCCL	Tiêu chuẩn chất lượng

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT TIẾNG ANH

TT	Từ viết tắt	Nghĩa tiếng Anh	Nghĩa tiếng Việt
1.	1PL	The first party logistics	Logistics bên thứ nhất
2.	ERP	Enterprise Ressource Planning	Quản trị nguồn lực doanh nghiệp
3.	EU	European Union	Liên minh châu âu
4.	FTA	Free Trade Agreement	Hiệp định thương mại tự do
5.	GDP	Gross Domestic Product	Tổng sản phẩm quốc nội
6.	ISCM	Internal supply chain management	Quản trị nội bộ chuỗi cung ứng
7.	SCE	Supply Chain Execution	Quản lý kho và hoạt động logistics ngược
8.	SCM	Supply Chain Management	Quản lý chuỗi cung ứng
9.	SRM	Supplier relationship management	Quản trị quan hệ hàng cung cấp
10.	VMI	Vendor Managed Inverntory	Quản lý tồn kho bởi nhà cung cấp
11.	WTO	World Trade Organazation	Tổ chức thương mại thế giới
12.	2PL	The second party logistics	Logistics bên thứ hai
13.	EFA	Exploratory Factor Analysis	Nhân tố khám phá
14.	SIG	Observed significance level	Mức ý nghĩa quan sát
15.	VIF	Variance inflation factor	Hệ số phóng đại phương sai
16.	3PL	The third party logistics	Logistics bên thứ ba
17.	4PL	The fourth party logistics	Logistics bên thứ tư
18.	APS	Advanced Planning System	Hệ thống lập kế hoạch đầu vào
19.	ASEAN	Association of South East Asia Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
20.	CPFR	Collaborative planning, forecasting, and replenishment programs	Quản lý hợp đồng và dịch vụ, các chương trình hoạch định hợp tác, dự đoán và bổ sung
21.	CRM	Customer relationship managment	Quản trị quan hệ khách hàng
22.	EDI	Electronic Data interchange	Hệ thống trao đổi dữ liệu điện tử

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1. Các tiêu chí đánh giá nhà cung cấp	59
Bảng 2.1: Tổng hợp mức tăng dân số trên địa bàn Hà Nội.....	75
Bảng 2.2: Tổng lượng khách du lịch tới địa bàn Hà Nội	76
Bảng 2.3: Thu nhập bình quân đầu người một tháng trên địa bàn thành phố Hà Nội năm 2014	78
Bảng 2.4: Số lượng doanh nghiệp đang hoạt động trên địa bàn TP Hà Nội.....	81
Bảng 2.5: Tổng số doanh nghiệp bán lẻ trên địa bàn TP Hà Nội	82
Bảng 2.6: Số cơ sở kinh doanh và lao động thương nghiệp và dịch vụ cá thể trên địa bàn TP Hà Nội	82
Bảng 2.7: Số lượng chợ trên địa bàn cả nước và Thành phố Hà Nội	83
Bảng 2.8: Tổng mức bán lẻ hàng hóa theo giá hiện hành	86
Bảng 2.9: Cơ cấu tổng mức bán lẻ hàng hóa phân theo giá hiện hành	87
Bảng 2.10: Một số nội dung về yêu cầu nhà cung cấp của Fivimart	97
Bảng 2.11: Đánh giá về hoạt động xác định phạm vi và thiết lập mục tiêu dài hạn trong quan hệ với nhà cung cấp	103
Bảng 2.12: Đánh giá chi tiết về hoạt động lập hồ sơ và lựa chọn nhà cung cấp	106
Bảng 2.13: Đánh giá chi tiết về hoạt động đàm phán, thử nghiệm và lựa chọn NCC	107
Bảng 2.14: Đánh giá chi tiết về hoạt động duy trì, phát triển quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ	111
Bảng 2.15: Đánh giá về hoạt động đánh giá và điều chỉnh quan hệ chiến lược với nhà cung cấp	112
Bảng 2.16: Đánh giá sự phù hợp của mô hình	115
Bảng 2.17: Kiểm định sự phù hợp của mô hình	115
Bảng 2.18: Kết quả hồi qui bội tối ưu với các hệ số hồi qui riêng phần.....	116
Bảng 2.19: Lượng hóa một số yếu tố tác động đến mục tiêu quản trị quan hệ.....	117
Bảng 3.1. Quy trình và phân công trách nhiệm trong quá trình lựa chọn NCC	141
Bảng 3.2. Một số tiêu chí lựa chọn NCC theo phương pháp đánh giá tiêu chí đơn lẻ	143
Bảng 3.3. Một số tiêu chí lựa chọn NCC theo phương pháp trọng số	144
Bảng 3.4: Một số biện pháp duy trì phát triển quan hệ với đối tác	150

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 1.1: Sơ đồ chuỗi cung ứng hàng tiêu dùng đơn giản	24
Sơ đồ 1.2: Các dòng liên kết cơ bản trong chuỗi cung ứng	25
Sơ đồ 1.3: Chuỗi cung ứng tổng thể (end-to-end supply chain) và giới hạn phạm vi tại doanh nghiệp	26
Sơ đồ 1.4: Phạm vi hoạt động chuỗi cung ứng	26
Sơ đồ 1.5: Mô hình chuỗi cung ứng của doanh nghiệp bán lẻ.....	27
Sơ đồ 1.6: Nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ	29
Sơ đồ 1.7: Mô hình quan hệ của doanh nghiệp bán lẻ với các thành viên CCU	30
Sơ đồ 1.8: Quan hệ của doanh nghiệp bán lẻ với các nhà cung cấp hàng hóa trong chuỗi cung ứng.....	31
Sơ đồ 1.9: Các loại quan hệ của một doanh nghiệp trong chuỗi cung ứng hiện đại	35
Sơ đồ 1.10: Liên kết dọc trong chuỗi cung ứng của doanh nghiệp.....	36
Sơ đồ 1.11: Liên kết ảo trong chuỗi cung ứng của doanh nghiệp.....	36
Sơ đồ 1.12: Các mức độ quan hệ giữa các thành viên trong chuỗi cung ứng.....	37
Sơ đồ 1.13: Môi quan hệ cộng tác trong chuỗi cung ứng	38
Sơ đồ 1.14: Mô hình phát triển quan hệ doanh nghiệp bán lẻ với nhà cung cấp	42
Sơ đồ 1.15: Mô hình của Kraljic	43
Sơ đồ 1.16: Quan hệ tương quan giữa mức độ đầu tư và mức độ quan hệ.....	44
Sơ đồ 1.17: Mô hình hoạch định dự báo, bổ sung trong quan hệ với nhà cung cấp	46
Sơ đồ 1.18: Mô hình quản trị toàn diện quan hệ với nhà cung cấp	47
Sơ đồ 1.19: Mô hình các yếu tố tác động đến quản trị quan hệ nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ.....	49
Sơ đồ 1.20: Mô hình quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ.....	54
Sơ đồ 1.21. Mô hình định hướng quan hệ chiến lược với nhà cung cấp	56
Sơ đồ 1.22: Quy trình lựa chọn nhà cung cấp.....	57
Sơ đồ 1.23: Quy trình duy trì, phát triển và quản lý quan hệ với các nhà cung cấp	62
Sơ đồ 2.1: Tiền đề góp phần phát triển mối quan hệ với nhà cung cấp	76
Sơ đồ 2.2: Thu nhập bình quân/ người phân theo vùng.....	78
Sơ đồ 2.3: Tỷ trọng thương mại của các kênh phân phối hiện đại.....	79
Sơ đồ 2.4: Số lượng một số cơ sở bán lẻ hiện đại tại Hà Nội và Việt Nam.....	84
Sơ đồ 2.5: Chỉ tiêu về tổng mức bán lẻ hàng hóa và sản phẩm nội địa trên địa bàn một số tỉnh, thành phố năm 2014	85
Sơ đồ 2.6: Tần suất mua sắm tại các loại hình bán lẻ của người tiêu dùng (lần/tháng).....	88
Sơ đồ 2.7: Số lượng doanh nghiệp bán lẻ nước ngoài Tại Việt Nam	89

Sơ đồ 2.8: Tỷ lệ ứng dụng các tiêu chuẩn công nghệ hỗ trợ thương mại điện tử của doanh nghiệp bán lẻ	91
Sơ đồ 2.9: Cơ cấu tổ chức của Big C	93
Sơ đồ 2.10: Quy trình đặt hàng của Big C Thăng Long	94
Sơ đồ 2.11: Quy trình đặt hàng của Saigon Co.op Hà Đông	95
Sơ đồ 2.12: Quy trình đặt hàng với đối tác lâu năm tại Saigon Co.op Hà Đông	96
Sơ đồ 2.13: Quy trình đặt hàng với mặt hàng rau, củ, quả, hàng đông lạnh Saigon Co.op Hà Đông	96
Sơ đồ 2.14. Nhận thức về mức độ quan trọng của các bước quản trị quan hệ với nhà cung cấp	100
Sơ đồ 2.15. Nhận định về các yếu tố tác động đến quản trị quan hệ với nhà cung cấp của doanh nghiệp bán lẻ.....	102
Sơ đồ 2.16: Cơ cấu đánh giá về hoạt động xác định phạm vi và thiết lập mục tiêu dài hạn trong quan hệ với nhà cung cấp	104
Sơ đồ 2.17: Tóm tắt đánh giá về hoạt động lựa chọn và triển khai quan hệ với nhà cung cấp	105
Sơ đồ 2.18: Tóm tắt đánh giá về hoạt động triển khai, duy trì quan hệ với nhà cung cấp của các doanh nghiệp bán lẻ	109
Sơ đồ 2.19: Cơ cấu đánh giá về hoạt động đánh giá và điều chỉnh quan hệ chiến lược với nhà cung cấp.....	113
Sơ đồ 3.1. Các yếu tố quan trọng tác động và cấu thành thương hiệu của DNBL .	138
Sơ đồ 3.2. Các dòng chảy thông tin và hàng hóa trong chuỗi cung ứng của DNBL	149